

Matkan ajankohta

13.-22.5.2019

Nimi ja tehtävä**Matkan tiedot**

European Ecumenical Study-Course 2019, Josefstal, Saksa, Baijeri

1. Tiivistelmä

European Ecumenical Study-Course Josefstalissa on vuosittain järjestettävä ekumeeninen opintokurssi. Ohjelmarakenne on vuosittain samankaltainen. Joka vuosi päätetään seuraavan vuoden kurssin aihesisältö. Vuonna 2019 se oli spiritualiteetti.

Ohjelman lisäksi oli mahdollisuus rakentaa henkilökohtaista ammatillista verkostoa kahdenkeskisissä keskusteluissa. Näissä keskusteluissa myös ymmärsi paremmin eurooppalaisten kirkkojen tilannetta ja historian vaikutusta nykypäivään.

Spiritualiteetti oli kurssin pääteema, jota käsiteltiin luennoilla, pienryhmissä, hartauselämässä ja kahdenkeskisissä keskusteluissa.

2. Avainsanat

Ekumenia, Eurooppa, kirkot Euroopassa, spiritualiteetti, rippikoulu, maahanmuutto

3. Matkan tarkoitus ja tavoitteet

Tutustua eurooppalaisiin kirkkoihin ja niiden tilanteeseen. Oppia uutta Euroopassa olevasta spiritualiteetista. Verkostoitua ja saada ideoita käytännön seurakuntaelämään.

4. Keskeinen sisältö

Kurssin ohjelmarakenne on vuosittain aika samanlainen. Päiville kertyi helposti pituutta, mutta ohjelma oli hyvin rytmitetty ja monipuolinen. Päivät koostuivat yleensä kahdesta luennosta, pienryhmätyöskentelystä, työpajoista tai Raamattutyöskentelystä. Ohjelmaa rikastuttivat myös retket lähiympäristöön. Kurssilaiset huolehtivat kurssikeskuksen aamu- ja iltahartauksista. Iltaohjelma muodostui kolmena iltana Forum Europe -illoista, joissa esiteltiin usein lähettävää organisaatiota, kuten kirkkoa tai oppilaitosta. Baijerin piispan vierailu, jumalanpalvelus kyläkirkossa ja Culinary Europe ovat muodostuneet perinteiseksi osaksi kurssiohjelmaa. Ohjelman aikana varmistetaan jokaiselle osallistujalle yhdenvertainen mahdollisuus esitellä taustayhteisöään, ruokakulttuuriaan ja kulttuuriaan.

Suomen ev.-lut. kirkon edustajina meidän oli erityisen helppo luoda yhteyksiä Pohjoismaiden, Baltian ja Anglikaanisen/Episkopaalisen kirkon edustajien kanssa. Huomasimme usein toimivamme yhdessä ja

vahvistavamme ykseyttä Porvoon sopimuksen hengessä. (Esim. Culinary Europe ja pienryhmätyöskentelyissä) Oli ilo jakaa kirkkojen kuulumisia ja ymmärtää paremmin Euroopan pohjoisreunalla olevien kirkkojen maantieteellistä ja historiallista asemaa suhteessa manner-Euroopan kirkkojen tilanteeseen. Kirkkojemme etuna on suhteellisen Euroopan laidalla oleminen ja siten usein koemme historian ja ajan aaltojen miedompänä lainehdintana. Tämä edesauttaa ekumeenisten suhteiden rakentamista ja yhteistä spiritualiteetin jakamista.

Historiallis-geopoliittiset jakolinjat näkyivät kirkkojen asemassa. Reformaation jäljet näkyivät erilaisina luterilaisina kirkkoina ja eri reformaattoreiden perustamina kirkkoina. Osa niistä oli hyvin pieniä ja aikaisemmin tuntemattomia. Erityisesti Münchenin kaduilla kävellessä saattoi joka askeleella tuntea historian havinan ja kerroksellisuuden. Oli arvokasta saada kuulla erityisesti itäisen Euroopan edustajien käsitystä omasta historiastaan ja sen vaikutuksesta nykypäivään. Useinkaan Euroopan pohjolassa emme näe näiden jakolinjon vaikutusta arkipäivässä.

Kurssin pääteema oli spiritualiteetti. Johtavana ajatuksena oli "Many gifts, many confessional approaches,- but one spirit". Ohjelmarunko loi kurssille selkeän rakenteen.

Spiritualiteetin jakaminen alkoi jokaisen tuomasta symbolista ja siitä kertomisesta. Näin pääsimme helposti tutustumaan henkilöihin ja heidän hengelliseen kotiinsa. Yhteistä eurooppalaista spiritualiteettia ei ole olemassa. Kuitenkin on nähtävissä Taizé-yhteisön vahva vaikutus ja heidän spiritualiteettinsa jakautuminen kaikkialle Euroopassa. Tämä näkyi yhteisissä hartaushetkissä, joissa laulettiin Taizé-yhteisön lauluja. Valtaosa osasi ne ulkoa.

Koin antoisaksi spiritualiteetin jakamisen anglikaanisen kirkon edustajien kanssa. Uutena virtauksena oli Northumbrian community (<https://www.northumbriacommunity.org/>). Se yhdistää ekumeenisesti vanhaa kirkon spiritualiteettia ja kelttiläistä traditiota. Sitä voisi luonnehtia uusmonastiseksi liikkeeksi. Ihmiset ovat sitoutuneet yhteisöön, joka levittyy jäsentensä kautta ympäri maailman. Verkkosivut ovat tärkeässä asemassa yhteisössä jäsenten hengellisyyden harjoittamisessa. Toisena oli healing ministry, joka voidaan usein vapaasti kääntää "parantavaksi esirukouspalvelukseksi". Siinä rukoillaan asian puolesta, siunataan ja voidellaan otsaan ristinmerkki. Toiminta on hyvin matalakirkollista ja vähäeleistä.

Suomalaisten edustajien kesken mietimme erilaisten jumalanpalvelusyhteisöjen merkitystä. Nuorten keskuudessa instituutiot ovat vielä pitäneet vahvan luottamuksen. (<https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2019/03/nuorisobaro2018-infografiikka-nettifinal.pdf>) Kuitenkin yleisesti ihmisten halukkuus sitoutua itse instituutioihin on heikentynyt.

Luterilaisissa kirkoissa vieraillessamme näimme useassa paikassa rippikoulukynttilöitä. Ne ovat jokaisen rippikoululaisen itsekoristama kynttilä, jonka hän sytyttää tullessaan kirkkoon tai rippikouluun. Tämän idean otan käyttöön omassa rippikoulussa hieman muunnellen ajatusta. Jokaisella rippikoululla on oma kynttilä, johon jokainen rippikoululainen saa laittaa oman vahakoristeensa. Kuviot on helppo leikata vahalevystä pienellä piparimuotilla. Lämpimät kädet riittävät kuvioiden kiinnittämisen kastekynttilään. Tämä kynttilä seuraa rippikoulun hartauselämässä ja konfirmaatiossa. Samalla se liittyy maailman laajuiseen rukoukseen ja kirkkoon.

Suomalainen rippikoulu herätti paljon kiinnostusta. Eroja on toteutustavassa eli monet saksalaiset rippikoululaiset käyvät rippikoulua noin 2 vuoden ajan kerran viikossa. Monessa paikassa Lönnebon rukoushelmet olivat aktiivisessa käytössä. Rippikoulun toiminta näkyi kirkoissa enemmän kuin Suomessa erilaisina tehtyinä tehtävinä, kynttilöinä yms. seurakunnan tiloissa.

Baijerilainen luterilaisuus näyttäytyi hyvin ekumeenisena ja kansainvälisenä. Heidän virsikirjansa oli monipuolinen. Monet virret olivat useammalla kielellä. Virsikirjassa oli käytetty teemoihin sopivaa kuvitusta. Virsikirja oli myös hartauskirja, joka sisälsi rukouksia ja valmiita hartauksia. Tässä olisi myös

meille oppimista. Voisiko virsikirjaa uudistaa tähän suuntaan? Voisiko virsikirja ilmentää niitä kansainvälisiä yhteyksiä, joita Suomen ev.-lut. kirkolla on?

Itselleni tuli hieman yllätyksenä, kuinka monta eri suuntausta luterilaisuuden sisällä on. Tämä oli rikastuttavaa luterilaiselle itseymmärrykselle. Reformaation painotukset tulivat konkreettisimmiksi ja helpommin ymmärrettäväksi.

Meillä oli ilo saada kurssillemme yksi kenialainen nainen. Hän oli Saksassa työvaihdossa lähetysjärjestössä Eine Welt. Oli inspiroivaa nähdä lahjakas nainen tekemässä työtään. Meillä olisi paljon opittavaa afrikkalaisesta monimuotoisesta spiritualiteetista ja tavasta olla kristitty. Maailma tulee olemaan yhä enemmän monikulttuurinen ja meillä pitäisi olla enemmän välineitä sen vastaanottamiseen. Olisi hienoa saada jonkin suomalaisen lähetysjärjestön kautta paikallisseurakuntaan työntekijä tekemään interkulttuurista kompetenssia lisäävää työtä. Tässä työtöteessä kaikki eri kulttuurit tulisivat integroiduksi uuteen kulttuurilliseen tilanteeseen.

Useissa kahdenkeskisissä keskusteluissa nousi esiin maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden heikko asema Euroopassa. Euroopan unionin alueella on tehty heikennyksiä kolmansista maista tulleiden henkilöiden auttamiseen. 16 maata on kieltänyt kokonaan paperittomien ihmisten auttamisen. Kirkkojen kannalta tämä on haasteellista. Monet kirkot ovat sitoutuneet auttamaan kaikkein heikoimmassa asemassa olevia. Paperittomien auttaminen on monessa maassa tehty laittomaksi tai vaikeaksi. Mietin miten saisimme omaan kirkkoomme Euroopan kattavan verkoston instituutioista ja yksityisistä henkilöistä jotka voisivat luoda turvallisia kulkureittejä maailman pakolaisille. Miten voisimme rakentavassa hengessä laillisesti auttaa kaikkein heikoimmassa asemassa olevia.

Kurssin loppupuolella yhdessä työpajassa ideoimme nuorille opiskelijoille European Ecumenical Student Summer camp 2021 tai 2022. Osanottajissa oli monia opiskelijoita, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen edustajia tai läheisessä yhteistyössä olevia. Yksi suomalainenkin valittiin työryhmän yhdeksi koordinaattoriksi. Tulee olemaan mielenkiintoista oppia lähivuosina Erasmus-vaihdon suunnitteluprosessi ja käytännön järjestelyt. Ehdolla oleva maa on Latvia.

5. Johtopäätökset, suositukset, toimenpiteet

Kurssille kannattaa osallistua. Jokainen osallistuja voi löytää omaan kontekstiinsa sopivan verkoston. Verkostoitumiselle on annettu paljon aikaa. Täältä saadut ideat on jo implementoitu käytännön seurakunnan työhön, esim. rippikoulukynttilä. Tulevaisuudessa tulen olemaan yhteyksissä luotuun verkostoon.

6. Liitteet

7. Jakelu